

Subay Ki?ilik Özellikleri Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Subay Ki?ilik Özellikleri Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31221>

Özet

Subay Kişilik Özellikleri Testi (SKÖT), askeri personel, özellikle de subaylar için hayati öneme sahip olduğu düşünülen spesifik kişilik özelliklerini ve yetkinlikleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir psikolojik araçtır. 19 alt boyuttan ve toplam 248 maddeden oluşan bu ölçek, Türk askeri bağlamında personel seçimi ve değerlendirilmesi süreçlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, bilimsel yöntemlere ve detaylı psikometri çallmalarına dayanmaktadır.

Geliştirme tipi bir ölçek olan SKÖT, 6'lı Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanır (1= Çok yanlış, 6= Çok doğru). Ölçek, 2000 yılında yayımlanan bir çallma ile tanıtılmış olup, iç tutarlılık ve yapı geçerliliği konularına odaklanarak subaylık mesleğinin gerektirdiği karmaşık profili ölçmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Subay Kişilik Özellikleri Testi, SKÖT, Askeri Psikoloji, Kişilik Ölçeği, Personel Seçimi, Subay Özellikleri, Liderlik, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik.

Yazarlar

H. Canan Sümer, Nebi Sümer, Selim Çifci, K. Demirutku.

Amaç

Subay Kişilik Özellikleri Testi'nin (SKÖT) temel amacı, askeri ortamlarda görev yapacak subay adayların veya mevcut subayların göreve özgü kritik kişilik özelliklerini ve davranışsal yeterliliklerini bilimsel ve sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçüm, askeri liderlik pozisyonlarında beklenen başarıyı, zorlu koşullara karşı dayanıklılığı ve etik davranışlar öngörmek için elzemdir.

Ölçek, özellikle Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaç duyduğu disiplin, kararlılık, stres yönetimi ve grup yönlendirme gibi özellikleri detaylı alt boyutlar aracılığıyla değerlendirmeyi hedefler. Böylece, personel seçim süreçlerinde objektif kriterler sağlamaktadır.

Yapı

SKÖT, subaylık mesleğinin gerektirdiği çok boyutlu bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genel kişilik faktörlerinin ötesinde, askeri bağlama özgü yeterlilikleri entegre eder. Ölçek, 19 farklı alt boyutu kapsayan geniş bir yelpazede kişilik özelliklerini değerlendirir.

Ölçülen temel yapısal bileşenler arasında liderlik yetkinlikleri (Grubu Yönlendirme, İki Yeteneği), bilişsel yetenekler (Problem Çözme, Planlama), duygusal düzenleme (Strese Dayanıklılık, Özgüven) ve kurumsal uyum (Askeri Disiplin, Amirlerle İlişkiler) yer almaktadır. Bu alt boyutlar, subaylık rolünün gerektirdiği bütüncül profili ortaya koyar ve 248 madde ile detaylı bir değerlendirme sunar.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak makalesi, SKÖT'ün geliştirilme sürecinde yapı geçerliliği çalışmalarıyla titizlikle yürütüldüğünü belirtmektedir. Sümer ve arkadaşları (2000), ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı 19 alt boyuta uygun bir iç yapı sergileyip sergilemediğini araştırmıştır.

Bu çalışma, özellikle subaylık mesleğinin gerektirdiği spesifik kişilik ve davranışsal yapıları ölçmede ölçeğin uygunluğunu sağlamlaştırmayı amaçlamıştır. Yapı geçerliliği analizlerinin detayları makalede sunulmuş olup, ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle desteklendiği sonucuna varılmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, özellikle iç tutarlılık (internal consistency) üzerine odaklanmıştır. Geliştiriciler, her bir alt boyut içindeki maddeleri detaylı olarak incelemiştir. Bu incelemeler, maddeler arası korelasyon matrisleri, madde-toplam korelasyonları ve bileşik korelasyonların kareleri temelinde gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlilik analizlerinin kritik bir aşaması, iç tutarlılık katsayısı (muhtemelen Cronbach Alfa) değerinde önemli bir artışa yol açan, ancak madde-toplam korelasyonu çok düşük olan maddelerin elenmesi olmuştur. Bu titiz süreç, ölçek maddelerinin aynı özelliği tutarlı bir şekilde ölçmesini sağlamayı hedeflemiştir. Sonuç olarak, elenen maddelerin bile genellikle birbirleriyle tutarlı olduğu, ancak ölçeğin genel iç tutarlılığının düşürdüğü gözlemlenmiştir.

Faktör Analizi

Subay Kişilik Özellikleri Testi'nin geliştirilmesi sürecinde, ölçeğin 19 farklı alt boyuttan oluşması, kapsamlı bir faktör analizi çalışması yapıldığını ifade etmektedir. Bu analizler, subaylık rolü için kritik olan birbirinden bağımsız psikolojik yapıların ayrıştırılmasını sağlamıştır.

Faktör analizi, ölçekteki 248 maddenin, teorik olarak belirlenen 19 alt boyuta (örneğin, Strese Dayanıklılık, İki Yeteneği) ne kadar yüklendiğini belirleyerek yapısal geçerliliğin kanıtlanmasında merkezi bir rol oynamıştır. Bu çok boyutlu yapı, subay adaylarının karmaşık profillerini değerlendirmede yüksek çözünürlük sunmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Subay Adayları ve Subaylar (Officer Candidates and Officers)

Age Group: Yetişkin (Adult)

Population Details: Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki personel veya personel adayları.

Test Methodology: 6'lı Likert tipi derecelendirme (1= Çok yanlış- 6= Çok doğru). Toplam 248 madde 19 farklı alt boyutta değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Askeri Liderlik, Disiplin, Karar Verme, Stratejik Planlama, Özgüven, Psikolojik Test, Türk Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: hcanan@metu.edu.tr (Sorumlu Yazar H. Canan Sümer için)

Correspondence Address: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Psikoloji Bölümü (Yayın sorumlusunda sorumlu yazarın kurumu).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Test Yolu: Ölçeğin geliştirme ve geçerlik/güvenirlilik çalışması 2000 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı genellikle akademik veya kurumsal izinlere tabidir. Ticari ücret bilgisi belirtilmemiştir. Kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Sümer, H. C., Sümer, N., Çifci, S. ve Demirutku, K. (2000). Subay kişilik özelliklerinin ölçülmesi ve yapı geçerliliği çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(45), 15-40. Makalenin orijinal bağlantısı burada mevcuttur: <http://www.turkpsikolojidergisi.com/PDF/TPD/45/02.pdf>.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: subay-kisilik-ozellikleri-testi-toad.pdf

Subay Kişilik Özellikleri Testi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Subay Kişilik Özellikleri Testi, toplam 19 alt boyut ve 248 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda ölçeğin kapsadığı 19 alt boyut listelenmiştir:

Grubu Yönlendirme

İkna Yeteneği

Kararlılık/Karar Verme

Problem Çözme

Strese Dayanıklılık

Düzenlilik

Bağılılık

Askeri Disiplin

Sağlam Karakter

Planlama

Çalışma Disiplini

Gelişime Açıklık

Sosyallik

Uyumluluk

Amirlerle İlişkiler

İletişim

Özgüven

Takip-Kontrol